

почела напредовати од како су ботаничке баште заведене. Научник који жели ма који огранак ботаничке науке дубље проучити и обрадити, а на основу обилатог материјала, па било да проучава унутрашњи крој биљака или целокупну вегетацију своје домовине, или неке друге покрајине; у опште, који год мисли да што темљитије у ботаници ради тај не може што му треба нигде да нађе на тако малој просторији састављено као у ботаничкој башти.

Осим ове научне и наставне користи за ученике и учитеље ботанике, ботаничка башта је врло важан завод у погледу на народну привреду. Добро уређена и довољним средствима снабдевена ботаничка башта је право духовно средиште за све радње које се производима биљнога царства користе. У ботаничкој градини купе се искуства о биљкама, која врло корисно могу послужити као примена пољској привреди, шумарству, повртарству и градинарству у најширем смислу, јер се у ботаничкој градини будно прате све фазе у животу биљнога развића. Упоредјујући оно што је дотле о биљкама било познато са променама које су се у новим приликама појавиле, у ботаничкој се башти изводе и правила за гајење биљака. Ово важи за све биљке, па биле оне корисне или некорисне, познате или непознате, јер су у научном обзиру све биљке равне.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ЖЕНСКО ОБРАЗОВАЊЕ ИЛИ ОПШТЕ ЧОВЕЧАНСКО?

26. септембра прошле године истакнута је у Педагошком Друштву у Штокхолму опште интересна дебата о „*Садашњем положају и будућности виших женских школа у северним државама*“. На позив друштва присутна су била четири заступника свих северних држава. Господин Олаф Борг, управитељ женске учитељске школе и приватне више женске школе у Кристијанији, држао је главно предавање о положају виших женских школа у Норвешкој.

Он је извештавао о брзом и срећном развоју виших женских школа у Норвешкој за последњих десет година. Најбоље је било оно време, када виша женска школа није имала конкурената, и када се смела потпуно слободно да развија, а нарочито од како је добила право, да под државним надзором држи завршне испите као и у средњим школама, који су налик на испит зрелости. То је право имало таква утицаја, да је готово свака девојка сматрала за потребно, да положи тај испит.

Па баш и кћери виших чиновника и богаташа траже, да по свршеним тим испитима непосредно или и после неких стручних курсова добију места с платама у тим или другим стручним школама, као и њихова браћа. Али новим је школским законом отежан положај више женске школе у више погледа. Пре свега, те су школе добиле опасног конкурента у државним и општинским школама, од кад је овима наређено да примају и женске, и да тек из таквих школа треба да се иде у више женске школе; која пак виша женска школа нема такве услове, тој држава укида своју помоћ. Поред тога, тешкоћа је и у томе, што је држање завршних испита допуштено само онда, ако се организација дотичне више женске школе слаже с организацијом мешовитих (државних или варошких) школа. У овим последњим заводима трпе женске оскудицу у васпитању у том погледу, што се васпитање не обзира на оба пола, већ су то искључиво мушки заводи с традиционалним једностраностима и погрешкама, у које свакојако упадају и женске. Говорник је изразио своје допадање за филолошко-историјску црту више гимназије, која има главни задатак, да пружи младим девојкама више образовање, и то искључиво за женске.

Госпођица Теодора Лаинг из Силкеборда извештавала је о великом напретку женског васпитања у своме завичају, Данској. У Данској, као и у Норвешкој, све више женске школе имају приватан карактер. И за њих је наступило ново доба увођењем општег завршног испита, какви су и у Норвешкој. Министар просвете изахватио је на те испите државне школске надзорнике, али не контролира распоред часова у појединим школама. Први је такав испит одржан у школи врло заслужне госпођице Уале у Копенхагену, и од тада је његово увођење почело да се множи у целој држави — У осталом, и у Данској се боре више женске школе са сваки даном све распрострањенијим мешовитим школама, као и у Норвешкој, само с том разликом, што су те школе искључиво за мушке. Вредно је пажње то, што по закону испите смеју да полагају само оне женске, које су навршиле 17 година, а мушки, пак који су навршили 15 година.

Госпођица Х. Касели извештава, да се у Шведској тражи сведочанство о испиту зрелости не само за академску каријеру, већ и за многе друге женске позиве; и због тога рок школовању у многим вишим женским школама продужен је до испита зрелости, какав је и у мушким школама. Госпођица Касели не жели, да се тај испит зрелости прошири кроз све више женске школе, али је уверена, да би увођење норвешких завршних испита и у шведским

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А